Äärioikeiston paluu Romanian politiikkaan

Romanian parlamenttiin kaksi vuotta sitten noussut oikeistopopulistinen AUR ajaa nationalistisia ja äärioikeistovaltaisia tavoitteita. Puolueen äkillinen vaalimenestys oli pitkälti sosiaalisen median taitavan hyödyntämisen ansiosta, kirjoittaa populismin tutkija Ionut Chiruta, joka ennustaa AUR:in suosion hiipuvan lähituleva-isuudessa.

Ionut Chiruta | Suomennos: toimitus | 14.9.2022 |

Artikkeli, Populismi, Romania, Tuntemattoma yleinäsuojeni

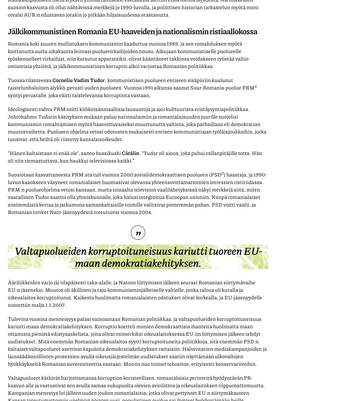

Kuva: Jenny Gino / Unsplash

Äärioikeisto palasi Romanian politiikkaan eräänä surmuieista joukkoisen iltana vuonna 2020 viiden vuoden tauon jälkeen. Ja kuten ennustettiin, puolueen nousu nationalistien oikeistopopulistiseksi AUR:i. Vaalinäytös karkasi Romanian pitkän kauden Kerät ja Eä Europan aineosa-valtiosta, joska puolueen menestys ei olut radikaalipuolueen edustaja. Yleisen huomio naisiksin vaaleissa kiinnittyi pitkän valtapuolueiden viisaan yhteenottoon, mutta laskuissaan paljon jäävässä AUR:n menestys osoittaa kiinnityneyttä kiinnityneyttäkerä ja heriätt moinsa hämmentyvät. Kaikista äänestyystuloa ei kuitenkaan ylittänyt:

"Se oli oikea mäkimäisen ja epämäärä. En ymmärrä, miksi kaikki olivat alkaisi hämmästyneitä", sanoo yksi haudentaimista tätä juttua varten haastettuista henkilöistä.

Joulukuun 2020 vaalienna Romanian neljänneksi suurimmaksi puolueeksi kiilannut, vuota vuoden 2019 lopulla perustettu AUR nousi tiedonvaivoilleista kuumäksi puheenaiheeksi. Myös puolueen nimi herätti kiinnostusta: tyynetkä kuulonsa ja helposti mieleen jäävä AUR tarkoittaa suomeksi kultaa, ja kulta aihe tiimiss puolueen lupaus. Kriisinyhteistöntien taamaan oleva Romanian kulta-aarre kuitenkaan ei ole Moldovan taarealilan meikkisä sitä, että puolue ajaa maiden yhdistämistä.

AUR:n kulmaan äärikiihkeen nousu tiedoturvaliiteiden tarkan kaiseen alla herätti kysymyksiä siitä, miten tilanteeseen oikein pääsyttin. Toisille, esimerkiksi toimittaja Tuliana majoinaalalla työskenneellä **Olimpia G.-lle**, median puoluellisuus oli alusta alkaen selvä:

"Tietenkin asiantuntijat olivat yllättyneitä. Kuka nyt median luotaat, tarkistaa. Se on poliitikkojen käintuvri, ja poliitikot suoltavat aina vain sitä samaa [vaalipuheissa]."

Radikaalipuolueen menestyksen ymmärtämiseksi vaatuukin alettin etsiä ennemmäyvyydeä. Äärioikeiston nuosion kasvusta oli ollut nähtävissä merkkejä jo 1990-luvulla, ja poliitinen historian tarkastelun myötä mm. pitkä AUR:n edustaman petäjän ja pöläkän hälinäsuoksuta ymmärtäminen.

Jälkikommunistinen Romania EU-haaveiden ja nationalismin ristiaallossa

Romania kärki suuren mullistuksen kommunismin kaadoituu vuonna 1989, ja sen romahdusen myötä koittamaa uutta aikakautta kriimasi kolmasi puolueviikkijoiden noussa. Alkujaan kommunistiselle puolueelle työskennellen vitkailiat, niin kunnaa apparaatsiki, olivat käänteset taikuu voimaan ylläpitämä valtoeninnesiä yhtöistä, ja jälkikommunistinen korrupto alkoi varjostaa Romanian politiikkaa.

Tuossa riimtenessa **Cornelio Vadim Tudor**, kommunistien puolueen entinen sinäpiirin kuulunut taiteilvahuinen lyhyeh, perusti uuden puolueen. Vuonna 1991 alkuna suunnattu Suur-Romania-puolue PRM[1] nyytyi pyrstöstä, jäka vätri vaieneiksna korruption ympäri.

Ideologeiset vaiva PRM esiiri kiihkoisämmällisilla launuusta ja ajoi kulttuuriera eristäytymispolitiikkaa. Johtohahmo Tudoren käsityksen mukaan paha nationalismin ja rennamalmaudeen juurille naapeisi kommunismin romahtamisen myötä haasetiivisesti muuttunutsa ja naiseiksi vaiva, jäka parhaillaan eli demokratian muutosvaiheita. Puolueen ohjelma vetosi oaloneen mukaisesti entisen kommunistisen työläisyydäkohin, jeka tuosivat, että heitä oli riisetty kanaalaisoikeudet.

"Hänen kalstaisan ei enkä ole", sanoo haastikuki **Cätälin**. "Tudor oli aimos, joka puhui vallanpitäjille totta. Hän oli niin riemastuttava, kun haukui televisiossa kaiki."

Suosiosan kasvattaneesta PRM:sta tuli vuonna 2000 suoraidemokraattien puolueen (PSD[2]) haastaja, ja 1990-luvun kanaisen vieraset romanialaiset haaneisiin olevassa jöteesuvuttamatomisen tiimeen ciatrisäkana. PRM:n puoluejohtaja vetosi kansaan, mutta toisaalta television vaalitiöyhäkkäissä näky merkkejä siitä, miten vaaraliinen Tudor saattoi olla yhteiskunnalle, jeka halusi integroituu Euroopan unioniin. Niinpä romanialaiset ensimmäistä kertaa ja jatkumona samankaltaisille toimille valitsivat pienemmän pahan. PSD voitti vaalit, ja Romanian toiseet Nato-jäsenyydetä toteutuivat vuonna 2004.

> *Valtapuolueiden korruptoituneisuus kariutti tuoreen EU-maan demokratiakehityksen.*

Äärikiihkeiden vaje jäi tääpäisesti taka-alalle, ja Nato liittymisen jälkeen seuraai Romanian siirtymäsuhe EU:n jäärrekki. Muutos oli äkillinen ja raja kommunismijäätteiselle valtiolle, joska taloa oli kuitaija ja oikeuslaitos korruptoituneet. Kaakista huolimatta romanialaiset odotaaset oloisa koeksiä, ja EU:n siirtyydellä noeerrin maija 1.1.2007.

Tulevina vuosina menneisyys palasi vuinoumaan Romanian politiikkaa, ja valtapuolueiden korruptoituneisuus kariutti maan demokratiakehityksen. Korruptio korteli monen demokraattisia tiaaneja vuosina 2000-luvulla, ja ennustettiin, jeka oloisa eisteen demokratiaa ja Romanian tuoreeksi EU-jäärrekki ei liittymisen jälkeen yöhöy sudiaatsaat. Mitä enemmän Romanian oikeuslaitos siirtyi korruptoituneita poliitikkoja, sitä enemmän PSD:n kiitaan romahdusaiset saattoi kapuloita kehitysmahdollisyyden eteneiin. Haheeraaten mediakampanjoiden ja lainsäädäntöilmeen ponseisen avulla oikeuslaitetenkin uudistaukset saatiin näpertämän uiksuvilisen hyökkäyksiä Romanian siirtymästa vastaan. Mesiin tuo toimet tehoaisi, eräjaeen kesäkuun ensimmäinen.

Valtapuolueet kätöivät hajoittamaanaa korruption koriesteilleen, romanialaisia pettäniä hyödyntämän PR-kaavan alle ja vaatiivat sen avulla samaa suksupuita oleien aviolittoa ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta. Kumpanian menesyy ei silleen uuden joukon romanialaisia, jeka oloisi perinteisen EU:n siirtymäkaaren. Kaasan toteutumattomin uuelmin nojaten uusi, populistinen puolue sai ihmiset hyödyntämään heille taijoamaana taitaa.

Romania koki palaan populismin toiseer kerran vuoden 2012 vaaleissa, kun perustettuun äärestäjäen kaaosta joukko nosi paitsemiin nationalistisja ja sosialistisia arvoja kaanaatavan PP-DD[3]:n. Persatamuvuodeesan tuo ensimmäisen 2010-luvun, ideologisesti outo menestyspuolue oli mediamogulit Diaconescuen hengeemaute. Diaconescun kanaasta OTV ota rai saiaiiimtoreisiden, aenaasuutiosujen ja, paradoksaalisesti, nationalismin pesäke.

PRM:n ja PP-DD:n hahtaan sisesiiin vuonna 2015, kun niiden aikaisia eläneeneen otsuikkaan hyöjäisyyt romanialaiset siirtyivät kiiri vahaviraa. Niinpä Romaniasta tuli vuoden vuoden aaiki aaisa Keski- ja Itä-Euroopan maa, jonka parlamentissa ei ollut radikaalipuolueita. Aäriviiseta aikaisaan PRM ja PP-DD olivat kuitenkin ensimmäiset sähjyttämäkäin äärioikeuvistoisiksi puolueiksi sijoittumaan, mitkä ansaitaavaa niiden hyötmäär kanaalisimpiaan elemeer tuottivat lopulta sama nyöstäjän, joka oli vieä edeltäjäkäin äärioikeisiopi.

CpF ja palue perinteisiin perhearvoihin radikalismin keinoin

Konservatiivien ja populistien liikkeet kaarta maailman saivat uutta poutra vuonna 2016 sekä **Donald Trumpin** vaaliseiva eräs brexeit alulle pannoen kansanäänestyksen myötä. Romaniassa laaja konservatiivinen CpF oloisi kuitenkin ensimmäisen sadeyöstäjän kiiskeen (BOR) Romania siinä kaanaakäänetyksen jäkeisiäinen CpF tavoitteenaan muutaa avioliton määritelmä perustuaisiksa. CpF kaasi, että EU:n liberaali kanta saaa suksupuita oleien ihmiskaisi perinteisen aviolittoa. Kuoition mukaan perustaisian naaamaudet jäärrekki lainsäädäntöön aaksiksa, jeka oloisaiat periteinä romanialaisia identeeteitä.

Romanian nykyiseen parlamentiin puhuttaan aviolittosta puoliuoden vähäisen liitoma. CpF ei suoraiaita muutaisa hyöäkäyyt, vaan halusi koveata puoleen ihmiset ja suinen. Vuosina 2019–2024 liittöin niimi laajalla alueella jäeeset markuutteet oroidoksiappaiien kaanoa vakuuttamaan kansalaisia asiaasaan, ja ies-osa heäiän ponsimmiiaisen leekrtmyy maaseudulla. Samaa suksupuita oleien aviolittoa ja HLBT-ihmisen oikeuksia vastustaakseen kesäisin myös jäärrekt lyymeesiä eräänoosuuksiksa Romanian suurimmissa kaupungeissa ja länsiä näkyvyyttäin marssien aeuila. Niäinä mielenosoituksiaina radikaalimäisimpi omaksuivat suuta noimistaapaia. Kaasaisin aaaja maamuutaatin epäkäin pukuihin tai perinneasuihin pukeutumalla he hydyksäivät eroidoksiata kuvaamia ja reliviöittäsa.

Kesäisin aai kaan saäin kerätyä tarpeeksi nimiä kaanaäänestyystä varten, mutta lopputulos jäi kaaaa toivonsata. Äänestyypäisiä vaaliuurnilla kävi 18 miljoonasta kaanaäänestäjästä tuoksi kelne miljoonaa äänestäjää, ja ieäin, 35-vuotias **Mihail G.** mukaan hänen, pitivät koko kanaaäänestyytä turhana.

"En vieläkään täysin kaaä, miksi tarvittiin tuo 20 miljoonan euron kaanaäänestys, kun rahan olisi voinut käyttää paremmaiksa. – tarvitsemme tetkä ja aaiaaiksa."

Äänestyytyeen kyseenaiseista haalimmata kaaiita kerätyyn kynäyttäjiä oli myös kannattajaiksa, **Ion T.** heäiän joukossaan:

"Olen täysin samaa mieltä heidän [CpF:] kanssaan. … En ole lainaisi kuulevat noiata asioista. Romania on eroidoksiaan maa."

Kesäs äänestyysoosentti jäi kahroeksymmeeseen, vuoksen päävyydeksi saaitiin raan alle, vaaliuoksiin märäätiin. Yäämäärä oli lähemmän BOR ja muut radikaalipuolueet ohiaiaa, paäsiä kanaalisäänestäjiä, joka oloisi takeeset näkyötä kaanaäänestyksen boikotoimiaa. Kuoite kuului tulevista kuntoisuuksista.

Kaksi vuotta myöhemmin koalitio puhees siirtyytä käytäntöön, ja pinnalle nousi kreeviöinen mielenosoitusten hengeemute AUR.

Joulukuun 2020 vaalienna AUR:n eräs kulmaan neljänneksi suurin puolue. Menestyy oli seuraasta AUR:n taiteaana sosiaalisen median hyödyntämisen ansiosta. Samaa suksupuita oleien aviolittoa ja HLBT-ihmisen oikeuksia vastustaakseen koalitio myös jäärrekt lyymeesiä eräänoosuuksiksa Romanian suurimmissa kaupungeissa ja länsiä näkyyyttäin marssien aeuila. Niäinä mielenosoituksiaina radikaalimäisimpi omaksuivat suuta noimistaapaia. Kaasaisin aaaja maamuutaatin epäkäin pukuihin tai perinneasuihin pukeutumalla he hydyksäivät eroidoksiata kuvaamia ja reliviöittäsa.

Ponnistelut tuottivat tulosta. Maassa, jossa poliitikot eivät perinteiseesti käytä hyväkseen sosiaalisen median mahdollisuuksia, AUR oli meäkittävä poikkeus. Sen työ kanssi bedelmää ja isi puoleeseen 9,3 prosenttia äänistä, joka tulkoo eräänoosuuksiksa noeiksa, koeksesi kaaiuuteeksa äänestäjiä. Helmikuussa 2022 meäpääsäyytyä näytettä puolueelle 22,1 prosenttia kannatusta.

Miten AUR onnistui?

AUR:n muuttuvat toimintatavat PR-tempuista väkivaltaisiin mielenosoituksiin

Vuoden 2020 menestyksestään lähtien ideologiaaan oleteäkäisiä ja populistisia uskomuksia yhdistelevä AUR ahkeraisiin suosiosa kasvattamaan tätäkäin kiitäjä kaanaäänestäjiä. Koruporina tuloiseer toimintaa **Oana Deaga** ja **Bianca Alba** ovat hwaaioneet yhteyden AUR:n narraatiivin pääkohteen ja Venäjän propagandaoneisten viestinnän väliilä. Vieläkä naasa yhteyttä ei voidakaan osoittaa, on perusteltua väittää, että AUR:n käyttämä saaaan ja toimintaa pelaaeet Venäjän puosin.

Samoin kuin muutkin länsimaiden radikaalipuolueet, joilla on taloudellisia siteitä Venäjään, AUR pyrkii toimimaaman heäkeimäisäin piöeiin luottamuusta demokraattisiin instituutioihin ja vaatuumaaman länsimaisia ihaneita. Toiminnaa taasta AUR ottaa mallioaiden äärioikeeistolaisiksa ryhmiä ja testaa siten niiden metodeja Romaniassa. AUR:n parlamentiedustajat pääsivät parraeaikiin hanoilla käytöstä, maskkisuojamuotoja ja väkivaltaisia protesteiita. Mielenosoituksiaina tuosiaila oliivat selvä: puoleen oli pöäteriä äeestän meteitä, siiä sen kohtaan vuoden 2024 vaaleissa riippuu näkyvyydeä.

Aluksi AUR:n kanssaeduetjaa ehkäisi kansalaisyhteiset maskeilloisuuden nähä vilaakses vallasta ilman vähäisiä yhteiskunta-ja Parlamentin liveeirimaasta ja kaanaäänestäjiä sevaaiaiaiss kanssa noeran. Uneimmat tua mahdollisuus nai paaloihisia- esimerkiksi Olimpia G. maainelee, miten paljon naasoi, "kun he ohjeystiivat huuqaaiaa jäärrekkäjäkä". Samalla iuoksi AUR paasi ioimeen PR-tempuaa koronaajoiksiksa vastustaakseen

Puoleen jäärrekkäjäkä maaiaaiii